

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחֲבֵר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֲדָשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

זֵהָר חֲדָשׁ נח

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ עִם פְּרוּשׁ קַל וְנֶחְמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך כ"ח - חלק י"ח

קונטרס 828

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דָּא יִפְקוּן בֵּיהּ מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישאל חד הוא"

יֵוצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הַעוֹלָמִי"

אֲדָר א' תשע"א לפ"ק - בעייה"ק בית שְׁמוֹשׁ תּוֹכֵב"א

למוד התקוני זהר בארבעים יום אלו. ואף שאינו מבין, מפל מקום הלשון של
הזהר הקדוש והתקונים מסגל מאד לנשמה.

(מטה אפרים סימן תקפ"א סעיף קטן י"ז)

כבר נהגו גם כן חסידים ואנשי מעשה בכל יום מאותן מ' ימים שמערב
ראש חדש אלול עד יום הכפורים, בספר הקדוש תקוני הזהר, **כי למוד
בימים הקדושים אלו מטהר הגוף והנשמה, וסגלתו לקרב הגאולה
במהרה בימינו אמן.**

(קצה המטה למטה אפרים שם סעיף קטן כ"ג)

בשם הרב זכרוננו לברכה: אשרי למי שישלים ספר תקונים בימים הללו.

(מטה אפרים סימן תר"ג סעיף קטן ט')

כמה ארך"ן הוא זה, מרפא וארוכה למוד הזה, כאשר העד העיד בנו
עדות נאמנה, הרב הקדוש האר"י זכותו יגן עלינו, ויהי עדי"ו אמונה, שכל
הרגיל בלמוד הזהר הקדוש אף על פי שאין לו חלק בבניה, מצדך את נפש
רוח נשמה כבן או"ר באי"ם לבניה, ובפרט בספר התקונים הינו דאהנא ליה,
תעל"ה באיתג"ה שקי"ד לי"ה, **ותקנת הקדמונים ללמוד בספר התקונים
מראש חדש אלול עד יום הכפורים לברר אכל מתוך פסלת שדרך התינוק
לפר"ר, בלמוד זה בא עדי ברורי"ן בפרק זה בורר. וקיימו וקבלו היהודים
עליהם ועל זרעם, בנדבות הלב המתנדבים בעם, ועליהם קבענום חובה,
ללמד דבר יום ביומו אז ירדו לשעורי"ן שעורא זוטא ושעורא רבה.**

(הקדמת הרב המביא לבית הדפוס ספר התקונים דפוס ליוורנו, כבוד הרב רבי יצחק פרחי זכותו יגן
עלינו)

**נב) מהנגון של התקונים בחדש אלול ומהחלישות הלב
בשמות אחרים, נעשה דברים עליונים ותקונים גדולים למעלה.
פעם אחת היה מדבר מענין אלול, ואמר שמה שנוהגין לומר תקונים
באלול, שהנגון של התקונים וגם מהחלישות הלב שיש לכל אחד אז, מחמת**

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג): ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזהר שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח נחוץ. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד כ"י בוא"ו כ"ן ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמות כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו [וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

שֵׁעַר הַתְּקוּנִים

שָׁפַל אֶחָד מִתְּאֵחֵר אֲזַ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ יוֹתֵר מִרְגִּילוֹתוֹ, מִכֹּל זֶה נֶעֱשָׂה דְבָרִים עֲלִיוֹנִים וְתְקוּנִים גְּדוֹלִים לְמַעֲלָה.

(שיחות הר"ן רבינו נחמן מברסלב, קכ"ז)

(נג) הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמֵתִיִּים בְּחֵינַת מְשִׁיחַ, שְׂמִכְנִיסִין דְּרַךְ הַתְּשׁוּבָה, הֵם יוֹדְעִים הַסּוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֹר סְתוּם שְׂרֵשֶׁב"י גָּלָה עֲלָיו ע' פְּנִיִּם שְׁנוּהֶגִין לְעֶסֶק בָּהֶם בְּאֵלוֹ הַיָּמִים בְּאֵלוֹל וְעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא סֵפֶר הַתְּקוּנִים הַקְּדוֹשׁ.

לְהַכְנִיֵס דְּרַךְ שֶׁל תְּשׁוּבָה, אֵין יוֹדֵעַ כִּי אִם הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים הָאֲמֵתִיִּים, כִּי כָּל צְדִיק אֲמֵתִי הוּא בְּחֵינַת מְשִׁיחַ, הוּא יוֹדֵעַ הַסּוּד שֶׁל בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֹר סְתוּם שְׂרֵבִי שְׂמֵעוֹן בֵּר יוֹחֵאֵי גָּלָה עֲלָיו שְׁבַעִים אֲנָפִין שְׁנוּהֶגִין לְעֶסֶק בָּהֶם בְּאֵלוֹ הַיָּמִים בְּאֵלוֹל וְעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה שֶׁהוּא סֵפֶר הַתְּקוּנִים הַקְּדוֹשׁ, כִּי כָּל דְּרַךְ הַתְּשׁוּבָה בְּאֵלוֹ הַיָּמִים הוּא עַל יַדֵּי בְּחֵינַת בְּרֵאשִׁית מֵאֲמֹר סְתוּם.

(ספר לקוטי הלכות למוריני הרב רבי נתן מברסלב זכר צדיק לברכה - הלכות ראש השנה הלכה ו)

(נד) לְלַמֵּד תְּקוּנֵי זֵהָר אַרְבָּעִים יוֹם מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֵלוֹל עַד יוֹם הַכְּפּוּרִים

יַעֲזוּ בְּסוּף הַקְּדָמַת בַּעַל כֶּסֶף מֶלֶךְ וְעוֹד בְּכַמָּה סִפְרִים קְדוּשִׁים שֶׁהִלְהִיבוּ מֵאֵד לְלַמֵּד הַתְּקוּנֵי זֵהָר בְּאַרְבָּעִים יוֹם שְׂמֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֵלוֹל עַד יוֹם הַכְּפּוּרִים (וְאוֹלֵי יֵשׁ לְהַסְמִיךְ זֶה מִמָּה שֶׁכָּתֵב בְּתַקּוּן ו' וַיִּפְתַּח נֹחַ אֶת חֲלוֹן הַתֵּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה וְדָא יוֹם הַכְּפּוּרִים דְּתַבַּת נֹחַ הִיא אֲמָא עֲלָא חֲלוֹן דִּילִי הוּא עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא דְבִיָּה אֹר וְתִירָה אֹר וְכָתֵב בְּבֵאוּר הַגְּר"א שְׁבִיּוּם הַכְּפּוּרִים חֲלוֹנוֹת הַתֵּבָה וְהוּא תְּשׁוּבָה אֲמָא עֲלָא פְּתוּחִים וְזֶהוּ שְׁכַתוּב מִקֶּץ אַרְבָּעִים יוֹם שֶׁהֵם אַרְבָּעִים יוֹם הַיְדוּעִים מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֵלוֹל וְרַעֲיָא מֵהִימְנָא אֵיתָא עַל הַתְּקוּנֵי זֵהָר דְאֵיהִי כְּגוּוֹנָא דְתַבַּת נֹחַ וְכו' כְּפִדוּעַ.

(הקדמת המוציא לאור תקוני זהר מהגר"א)

נח מיינו וידע את אשר עשה לו
בנו הקטן. אשר ראה לא נאמר,
אלא את אשר עשה לו, שפרסו.
ולפיכך קללו, שנאמר (שם) ארור
כנען עבד עבדים יהיה לאחיו.

רבי פתח, (שם ח, כא) וירח ה' את
ריח הניחח ויאמר לא אסוף לקלל
עוד את האדמה בעבור האדם.

כשיצא נח מן התבה, פתח עיניו,
וראה את כל העולם פלו חרב.
התחיל בוכה על העולם. אמר,
רבוננו של עולם, אם בשביל
חטאת האדם או בשביל השוטים
תאבד עולמך? למה בראתם, או
זה או זה. יש לך לעשות - או
שלא תברא אדם, או שלא תאבד
העולם. העלה עולות, וקם
והתפלל לפניו, ואותו הריח עלה
לפני הקדוש ברוך הוא, וערב לו.

אמר רבי, שלשה ריחות עלו
לפניו: ריח עולתו, וריח תפלתו,
וריח מעשיו. ולא היה ריח
בעולם שנחת לפניו כאותו הריח.
ולפיכך צוה ואמר (במדבר כ, א) ריח
ניחח תשמרו להקריב לי
במועדו. כלומר, ריח שהקריב נח
לפניו, תשמרו להקריב לי, ריח
עולה ותפלה וכשרון מעשים.

רבי איבוי אמר, נח חכם היה,
והיה מבין לחיבת וצפצוף פל
הנבראים ורמיזתם, וכשהיה
בתבה, אמר: יודע אני שאין פקח
בעופות כמו העורב לדעת ממנו
סימן בעולם, מיד (בראשית ח, ז)
וישלח את העורב.

אמר רבי חייא, ואיך עושה כך?
והרי אמר רבי בוי, אסור להסתפל
באותם המנוחשים בעופות
השמים, והרי הוא בכלל (ויקרא יט)
לא תנחשו ולא תעוננו, אפילו כל
נחוש בעולם.

א"ר, אמר רבי חייא, למה שלח
את העורב? שאמר רבי חייא,
מצטער היה נח יותר על אבדן

מיינו, וידע את אשר עשה לו בנו הקטן. אשר
ראה לא נאמר, אלא אשר עשה לו, שפרסו.
ולפיכך קללו, שנאמר ויאמר ארור כנען עבד
עבדים יהיה לאחיו.

רבי פתח, וירח ה' את ריח הניחח ויאמר לא
אסוף לקלל עוד את האדמה בעבור
האדם. כשיצא נח מן התבה, פתח עיניו,
וראה את כל העולם פלו חרב, התחיל בוכה
על העולם. אמר, רבוננו של עולם, אם בשביל
חטאת האדם, או בשביל השוטים תאבד
עולמך, למה בראתו, או האי, או האי. אית
לך למעבד או דלא תברי אינש, או דלא תיבד
עלמא. העלה עולות, וקם והתפלל לפניו,
ואותו הריח עלה לפני הקדוש ברוך הוא,
וערב לו.

אמר רבי, שלשה ריחות עלו לפניו, ריח
עולתו, וריח תפלתו, וריח מעשיו. ולא
היה ריח בעולם דניחח קמיה, כאותו הריח.
ולפיכך צוה ואמר, (במדבר כ, ב) ריח ניחח תשמרו
להקריב לי במועדו. כלומר, ריח שהקריב נח
לפניו, תשמרו להקריב לי, ריח עולה ותפלה,
וכשרון מעשים.

רבי איבוי אמר, נח חכם היה, והיה מבין
לחיבת וצפצוף פל הנבראים ורמיזתם,
וכשהיה בתבה, אמר יודע אני שאין פקח
בעופות כמו העורב, למידע מניה סימנא
בעלמא, מיד וישלח את העורב.

אמר רבי חייא, (דף כט ע"א) והאיך עביד הכי,
והאמר רבי בוי, אסור לאסתכלא באלין
מנוחשי בעופי דשמיא, והרי הוא בכלל (ויקרא
יט כ) לא תנחשו ולא תעוננו, אפילו כל נחוש
בעלמא.

א"ר אמר רבי חייא, למה שלח את העורב.

העולם. אָמַר: רבונו של עולם, ידעתי כי אתה רחום, ואתה לא רחמת על עולמך, ונהפך רחמנותך לאכזרות. אתה לא רחמת על בניך, יצא זה שאינו מרחם על בניו, ונהפך להם לאכזרי. ולפיכך שלח את העורב, רמז הוא שרמז.

אָמַר רבי יוסי, וכי לא כתוב בו איש צדיק תמים הנה, והאיך הטיח דברים כלפי מעלה? אָמַר רבי חזקיה, מרב צערו הוא שאָמַר, שהרי שנינו, מנין שאין דנין את האדם לפי צערו? שנגאמר (איוב לד) איוב לא בדעת ידבר ודבריו לא בהשכל. אף על פי שהטיח דברים כלפי מעלה, אין דינו כמזיד, אלא כאדם בלא דעת, לפי צערו.

וְרַא רְצַה הָעוֹרֵב לְהִלָּךְ בְּשִׁלְחוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׁמִתְקַן הוּא לְשִׁלְחוֹת אַחֲרָת - לְפָרְנֵס אֱלֵיהּ, שְׁנֵאמַר (מלכים א-ז) וְהָעוֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר, וְלֹא רְצַה לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, (בראשית ח) עַד יִבְשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ, שֶׁהִיא עַל יְדֵי שְׁבוּעַת אֱלֵיהּ. פִּינֵן שְׂרָאָה נֹחַ שְׂלֹא עָשָׂה כְּהוֹנֵן, שְׂלַח אֶת הַיּוֹנָה.

אָמַר רבי בון, שְׁנֵי עֲנִינֵי רִמְזוּ בֵּה, אֶחָד - שְׁכֵתוֹב (הושע ז) פִּינֵנָה פוֹתָהּ אֵין לֵב. כְּלוֹמַר, מִרְבַּ צְעִיר אֵין לֵבֵי עַמִּי וּנְפִתָהּ. אַחֲרָת - אָמַר נֹחַ, אֵין כָּכֵל הָעוֹפּוֹת שִׁיִּסְבֵּל מִיִּתְתָהּ בְּלֹא סְרַבְנוֹת פִּינֵנָה, וּלְפִיכֵךְ נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל פִּינֵנָה. אָמַר נֹחַ, כִּף נָאָה לָנוּ לְסַבֵּל הַכֵּל בְּלֵי סְרַבְנוֹת, וּלְפִיכֵךְ וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

שְׁנֵי רְבוּתֵינוּ, מֵה הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנוּ, כְּשִׁינָא מִן הַתִּבָּה וְרָאָה כֵּל הָעוֹלָם חָרֵב וְהִתְחִיל לְכַפּוֹת עָלָיו, וְאָמַר: רבונו של עולם, נְקַרְאֵת רַחוּם,

דָּאֵמַר רַבִּי חֲזִיָא, מְצִטְעַר הוּא נֹחַ טְפֵי עַל אוֹבְדָא דְעֻלְמָא. אָמַר רבונו של עולם, ידעתי כי אתה רחום, ואתה לא רחמת על עולמך, ונהפך רחמנותך לאכזרות, אתה לא רחמת על בניך, יצא זה שאינו מרחם על בניו, ונהפך להם לאכזרי, ולפיכך שלח את העורב, רמז הוא דקא רמז.

אָמַר רבי יוסי, וכי לא כתיב ביה איש צדיק תמים הנה, והאיך הטיח דברים כלפי מעלה. אָמַר רבי חזקיה, מרוב צערו הוא דאמר, דהא תנן, מנין שאין דנין את האדם לפי צערו, שנגאמר (איוב לד) איוב לא בדעת ידבר ודבריו לא בהשכל. אף על פי שהטיח דברים כלפי מעלה, אין דינו כמזיד, אלא כאדם בלא דעת, לפי צערו.

וְרַא רְצַה הָעוֹרֵב לְהִלָּךְ בְּשִׁלְחוֹתוֹ, מִפְּנֵי שְׁמִתְקַן הוּא לְשִׁלְחוֹת אַחֲרָת, לְפָרְנֵס אֱלֵיהּ, שְׁנֵאמַר (מ"א יז ו) וְהָעוֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם וּבָשָׂר, וְלֹא רְצַה לַעֲשׂוֹת שְׁלִיחוֹתוֹ, עַד יִבְשֶׁת הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ, שֶׁהִיא עַל יְדֵי שְׁבוּעַת אֱלֵיהּ. פִּינֵן שְׂרָאָה נֹחַ שְׂלֹא עָשָׂה כְּהוֹנֵן, שְׂלַח אֶת הַיּוֹנָה.

אָמַר רבי בון, תְּרֵי עֲנִינֵי רִמְזוּ בֵּה, חֲדָא, דְכִתִּיב (הושע ז יא) פִּינֵנָה פוֹתָהּ אֵין לֵב, כְּלוֹמַר מִרְבַּ צְעִיר, אֵין לֵבֵי עַמִּי וּנְפִתָהּ. אַחֲרֵינָא, אָמַר נֹחַ, אֵין כָּכֵל הָעוֹפּוֹת דִּיִּסְבֵּל מִיִּתְתָהּ בְּלֹא סְרַבְנוֹת, פִּינֵנָה. וּלְפִיכֵךְ נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל פִּינֵנָה. אָמַר נֹחַ, כִּף נָאָה לָנוּ לְמַסְבֵּל כָּלָא, בְּלֹא סְרַבְנוֹתָא, וּלְפִיכֵךְ וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה.

רַנְנוּ רַבְּנֵן, מֵה הַשִּׁיב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לָנוּ, כְּשִׁינָא מִן הַתִּיבָה וְרָאָה כֵּל הָעוֹלָם חָרֵב, וְהִתְחִיל לְכַפּוֹת עָלָיו, וְאָמַר, רבונו של עולם,

היה לה לרחם על בריותיה?
 השיבו הקדוש ברוך הוא: רועה
 שוטה, פעת אמרת את זה, ולא
 בזמן שאמרתי לה בלשון רכה,
 כי אתה ראיתי צדיק לפני בדור
 הזה, ואני הנני מביא את המבול
 כו' לשחת כל בשר כו', עשה לה
 תבת עצי גפר. כל זה התעכבתי
 עמך, ואמרתי לה כפי שתבקש
 רחמים על העולם, ומאז
 ששמעת שאתה תנצל בתבה, לא
 נכנסה בלבך רעת העולם, ועשית
 תבה ונצלת. וכעת שנאבד
 העולם, פתחת פיה לדבר לפני
 בקשות ותחנונים?!

בין שראה כן נח, הקריב עולות
 וקרבנות, שכתוב (שם) ויקח מכל
 הבהמה הטהרה ומכל העוף
 הטהור ויעל עלת במזבח.

אמר רבי יוחנן, בא וראה מה
 בין הצדיקים שהיו לישראל אחר
 כן ובין נח. נח לא הגן על דורו
 ולא התפלל עליו כאברהם.
 שכיון שאמר הקדוש ברוך הוא
 לאברהם (שם י"ח ב) וצקת סדום
 ועמורה כי רבה, מיד ויגש
 אברהם ויאמר, והרבה דברים
 כנגד הקדוש ברוך הוא, עד
 ששאל שאם ימצא שם עשרה
 צדיקים שיכפר לכל הדור
 בשבילם, וחשב אברהם שהיו
 עשרה בעיר, עם לוט ואשתו
 ובניו ובנותיו וחתניו, ולכן לא
 התפלל יותר.

בא משה והגן על כל הדור. בין
 שאמר הקדוש ברוך הוא למשה,
 ישראל חטאו, סרו מהר מן הדרך
 - מה כתוב בו? (שמות לב) ויחל
 משה, מהו ויחל? מלמד
 שהתפלל עד שאחותו חללה.
 חכמים אומרים, לא הניח משה
 להקדוש ברוך הוא עד שגתן
 נפשו עליהם מן העולם הזה ומן
 העולם הבא, שכתוב (שם) ועתה

נקראת רחום, היה לה לרחם על בריותיה.
 השיבו הקדוש ברוך הוא, רעיא שטיא, פען
 אמרת דא, ולא בזמנא דאמרית לה
 בלישנא רכיכא, כי אתה ראיתי צדיק לפני
 בדור הזה, ואני הנני מביא את המבול וכו',
 לשחת כל בשר וכו', עשה לה תבת עצי גפר.
 כולי האי אתעכבית עמך, ואמרית לה, בדיל
 דתבעי רחמין על עלמא. ומפדין דשמעת
 דתשתיזב את בתיבותא, לא עאל בלבך
 בישותא דעלמא, ועבדת תיבותא ואשתזבתא.
 וכען דאתאביד עלמא, פתחית פומך למללא
 קדמי בעיין ותחנונין.

בין דחזא נח כף, הקריב עלוון וקרבנין,
 דכתיב ויקח מכל הבהמה הטהרה ומכל
 העוף הטהור ויעל עולות במזבח.

אמר רבי יוחנן, בא וראה מה בין הצדיקים
 שהיו לישראל אחר כן, ובין נח. נח לא
 הגין על דורו, ולא התפלל עליו כאברהם.
 דכיון דאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם, (בראשית
 י"ח ב) וצקת סדום ועמורה כי רבה, מיד ויגש
 אברהם ויאמר. והרבה דברים כנגד הקדוש
 ברוך הוא, עד ששאל שאם ימצא שם עשרה
 צדיקים, שיכפר לכל הדור בשבילם, וחשב
 אברהם שהיו עשרה בעיר, עם לוט ואשתו
 ובניו ובנותיו, וחתניו, ולכן לא התפלל יותר.

בא משה והגין על כל הדור, בין שאמר
 הקדוש ברוך הוא למשה, ישראל חטאו,
 (שמות לב ח) סרו מהר מן הדרך. מה פתיב ביה,
 (שם לב יא) ויחל משה. מהו ויחל. מלמד שהתפלל
 עד שאחותו חללה. רבנן אמרי, לא הניח
 משה להקדוש ברוך הוא, עד שגתן נפשו
 עליהם מן העולם הזה ומן העולם הבא.
 דכתיב, (שם לב לב) ועתה אם תשא חטאתם ואם

אם תשא תטאתם ואם אין מחני
נא מספרך אשר כתבת.

אמר רבי יוסי מכאן, (תהלים קו)
ויאמר להשמידם לולי משה
בחירו עמד בפרץ לפניו. וכן כל
הצדיקים הגנו על דורם, ולא
הניחו מדת הדין לשלט בהם.

ונח התעכב עמו הקדוש ברוך
הוא, ואמר לו רבוי דברים שמה
יבקש עליהם רחמים, ולא
השגיח ולא בקש עליהם רחמים,
ועשה התבה ונאבד כל העולם.
רבי אליעזר ורבי יהושע היו
יושבים בפלכי טבריה. אמר רבי
יהושע, רבי, מה ראה נח שלא
בקש רחמים על דורו? אמר לו,
אפלו הוא לא חשב בלבו
שימלט. משל למוצא אשכול
ענבים שאינם מבשלים בין
הבסרים, שאלו היה בין ענבים
מבשלים, לא היו כלום.

משמע שכתוב (בראשית ז) כי אותך
ראיתי צדיק לפני בדור הזה.
שהיה לו לומר צדיק לפני, מהו
בדור הזה? כלומר, לפי הדור.
ולפיכך לא בקש רחמים. אמר
בלבו: ולוא שאבקש רחמים עלי
ואמלט, וכל שכן שאתפלל על
אחרים.

אחר כך אמר רבי אליעזר, על
כל זה היה לו לבקש רחמים על
העולם מלפני הקדוש ברוך הוא,
שנזח לו מי שאומר טוב על בניו.
מנין לנו? מגדעון בן יואש, שלא
היה צדיק ולא בן צדיק, ומשום
שאמר טוב על ישראל, מה כתוב
בו? (שופטים ה) ויאמר לו ה' לך
בכחך זה והושעת את ישראל
מיד מדגן. מהו בכחך זה? הטובה
הזו שאמרת על בני, יהיה לך פח
גדול להצילם מיד מדגן.

דאמר על בני, יהא לך חילא סגיא, להשיבוהון מן ידא דמדגן.

אין מחני נא מספרך אשר כתבת.
אמר רבי יוסי מהכא, (תהלים קו כג) ויאמר
להשמידם לולי משה בחירו עמד
בפרץ לפניו. וכן כל הצדיקים הגינו על דורם,
ולא הניחו מדת הדין לשלוט בהם.

ונח התעכב עמו הקדוש ברוך הוא, ואמר לו
רבוי דברים, שמה יבקש עליהם רחמים,
ולא השגיח, ולא בקש עליהם רחמים, ועשה
התיבה ונאבד כל העולם.

רבי אליעזר ורבי יהושע הו יתבי בפלכי
טבריא, אמר רבי יהושע, רבי, מה ראה
נח שלא בקש רחמים על דורו. אמר לו,
אפילו הוא לא חשב בלבו שימלט. משל,
למוצא אשכול ענבים שאינם מבשלים, בין
הבוסרים, דאלו היה בין ענבים מבשלים,
לא הו כלום.

משמע, דכתיב כי אותך ראיתי צדיק לפני
בדור הזה. דהוה ליה למימר צדיק
לפני, מהו בדור הזה. כלומר, לפי הדור.
ולפיכך לא בקש רחמים, אמר בלבו ולואי
שאבקש רחמים עלי ואמלט, וכל שכן
שאתפלל על אחרים.

לבתר אמר רבי אליעזר, עם כל דא, הוה
ליה למתבע רחמין על עלמא קמי
קודשא ברוך הוא, דניחא ליה, מאן דאמר
טבא על בנוהי.

מנא לן, מגדעון בר יואש, דלא הוה זפאי,
ולא בר זפאי, ומשום דאמר טיבותא
על ישראל, מה כתיב ביה. (שופטים ו יד) ויאמר
לו ה' לך בכחך זה והושעת את ישראל
מיד מדגן. מהו בכחך זה. טיבותא דא
דאמר על בני, יהא לך חילא סגיא, להשיבוהון מן ידא דמדגן.

ועוד אמר רבי אליעזר, אף על פי שיהיה צדיק גדול מכל העולם, ויאמר רע לפני הקדוש ברוך הוא או מלשינות על ישראל - עגשו גדול מכלם, ולא מצאנו צדיק טוב פאלהו בכל דור, ומשום שאמר מלשינות על ישראל, שכתוב כי עזבו ברייתך בני ישראל את מזבחותיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב, באותה שעה הרע הרבה לפניו.

בא וראה מה כתוב בו, ויבט והנה מראשתיו עגת רצפים. מהו רצפים? אמר הקדוש ברוך הוא, פעת ראוי לאכל מי שאמר מלשינות על בני.

אמר רבי אליעזר, מה שכתוב וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלהים חרבה, וכי בכח אכילת עוגת רצפים הלך את כל זה? אלא, אמר רבי אליעזר, השליך הקדוש ברוך הוא תרדמה על אליהו, והראהו ענינו של משה שישב לפניו ארבעים ימים וארבעים לילות, ומאז שהיה שם, עשו ישראל את העגל. ומשום שהיה ארבעים ימים וארבעים לילות שלחם לא אכל ומים לא שתה, לא זו משם עד שמחל להם הקדוש ברוך הוא. אמר לו לאליהו, כך היה לך לעשות, ועוד היה לך להראות שהם בני, בני אהובי, שקבלו את תורתך בהר חורב! וזהו שכתוב וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה, שראה את ענינו של משה שהשתהה לפניו ארבעים ימים וארבעים לילות. והענין של ישראל - שקבלו התורה בהר חורב, וזהו שכתוב עד הר האלהים חרב.

ועוד אמר רבי אליעזר, אף על פי דיהוי צדיקא רבה מכל עלמא, ויימר בישא קמי קודשא בריה הוא, אי דלטורין על ישראל, עונשיה סגיא מן בלהון. ולא אשפחנא צדיקא טבא פאלהו בכל דרא, ומשום דאמר דלטורין על ישראל, דכתיב (מ"א ט"ד) כי עזבו ברייתך בני ישראל את מזבחותיך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב, ביה שעתא אבאישי סגיא קמיה.

הא חזי מה פתיב ביה. (שם ט"ו) ויבט והנה מראשתיו עגת רצפים. מהו רצפים. אמר קודשא בריה הוא, פדין יאות למיכל, מאן דאמר דלטורין על בני.

אמר רבי אליעזר, מאי דכתיב, (שם ט"ז) וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלהים חרבה. וכי בכח אכילת עוגת רצפים אזל כולי האי.

אלא אמר רבי אליעזר, השליך הקדוש ברוך הוא דורמיטה על אליהו, והראהו ענינא דמשה, דיתיב קמיה ארבעין ימין וארבעין לילון, ומפדין דהוה תמן, עבדו ישראל ית עגלא. ובגין דהוה ארבעין ימין וארבעין לילון דלחם לא אכל, ומיא לא שתי, לא אעדי מתמן עד דמחל להון קודשא בריה הוא.

אמר ליה לאליהו, כך הוה לך למעבד, ועוד הוה לך למחזי, דאינון בני בני רחיקאי דקבילו אורייתי בטורא דחורב, ודא הוא דכתיב, וילך בכח האכילה (דף כט ע"ב) ההיא ארבעים יום וארבעים לילה. דחזא ענינא דמשה, דאישתהי קמיה ארבעין ימין וארבעין לילון. וענינא דישראל, דקבילו אורייתא בטורא דחורב. ודא הוא דכתיב, עד הר האלהים חרב.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא זֶז אֱלֵיהוּ מִשָּׁם, עַד שֶׁנִּשְׁבַּע לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהוֹרוֹת זְכוּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד. וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה זְכוּת, הוּא מְקַדֵּים וְאוֹמֵר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כִּף וְכָף עָשָׂה עִכְשָׁו פְּלוּנִי. וְאֵינּוּ זֶז מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּכְתְּבוּ זְכוּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם, שִׁכְתוֹב (מלאכי ג טו) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לִפְנָיו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּזִּי, מַה הִיָּה עֲנִשׁוֹ שֶׁל נֹחַ? שִׁיצָא חֲגַר בְּרַגְלָיו מִן הַתְּבִיבָה, וְשָׁכַב וְנִתְבַּהַּ, וְהִתְלוּצֵץ עָלָיו בְּנוֹ, וְעָשָׂה לוֹ מַה שֶׁעָשָׂה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא וּרְאֵה כֶּמָּה יֵשׁ לְאָדָם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. בֵּא וּרְאֵה, מִפְּנֵי שֶׁנִּטַּל יַעֲקֹב הַבְּרִכּוֹת מֵעֵשׂוֹ בְּרַמָּאוֹת, הֲרִי לָךְ שְׂלֵא נַתַּן רִשׁוֹת לְשׁוֹם אִמָּה בְּעוֹלָם לְהִשְׁתַּעֲבֵד בְּיִשְׂרָאֵל זולָתִי אִמָּה שֶׁל עֵשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שֵׁם בֶּן נֹחַ, וְהִפְרִישׁוֹ לְכֹהֵן עֲלִיּוֹן וְלִשְׂרָתוֹ, וְהִשְׁרָה שְׂכִינְתוֹ עִמּוֹ, וְקָרָא שְׁמוֹ מִלְּפִי צֶדֶק מְלֶךְ שָׁלֵם. וְהִיָּה יִפְתַּ אַחֲיוֹ לומֵד תּוֹרָה מִמֶּנּוּ בְּמִדְרָשׁוֹ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם וְלומֵד תּוֹרָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שָׁם, וְנִתְעַסֵּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַבְרָהָם, וְנִשְׁתַּכְּחוּ כָּל הָאַחֲרִים. בָּא אַבְרָהָם וְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁשְׁרָה שְׂכִינְתוֹ תָּמִיד בְּבֵיתוֹ שֶׁל שָׁם, וְהוֹדָה לוֹ, שְׁנֵאמַר (תהלים קי ד) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צֶדֶק.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, וְהֵלֵא יִפְתַּ הוּא הַגְּדוֹל, לְמָה שֵׁם נִטַּל הַכֹּהֵנִי? בְּשִׁבִיל שֶׁהִיָּה תָּמִיד עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּפְרַשׁ מִדְרָכֵי הָעוֹלָם. וּמֵאַיִן הִיָּה לוֹ תּוֹרָה? אֵלֵא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן יָדַע הַתּוֹרָה, וְהִנִּיחָהּ בְּקַבְּלָהּ לְשֵׁת בְּנוֹ, וְאַחַר כֵּן בָּאָה לְיַד

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא זֶז אֱלֵיהוּ מִשָּׁם, עַד שֶׁנִּשְׁבַּע לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהוֹרוֹת זְכוּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד. וְכָל מִי שֶׁעוֹשֶׂה זְכוּת, הוּא מְקַדֵּים וְאוֹמֵר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּף וְכָף עָשָׂה עִכְשָׁו פְּלוּנִי. וְאֵינּוּ זֶז מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּכְתְּבוּ זְכוּתוֹ דֵּהֵהוּא גְּבַרְא. דְּכַתִּיב, (מלאכי ג טו) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זִכְרוֹן לִפְנָיו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּזִּי, מַה הִיָּה עוֹנִשׁוֹ שֶׁל נֹחַ, שִׁיצָא חֲגַר בְּרַגְלָיו מִן הַתְּבִיבָה, וְשָׁכַב וְנִתְבַּהַּ, וְהִתְלוּצֵץ עָלָיו בְּנוֹ, וְעָשָׂה לוֹ מַה שֶׁעָשָׂה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בֵּא וּרְאֵה כֶּמָּה יֵשׁ לְאָדָם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. בֵּא וּרְאֵה מִפְּנֵי שֶׁנִּטַּל יַעֲקֹב הַבְּרִכּוֹת מֵעֵשׂוֹ בְּרַמָּאוֹת. הֲרִי לָךְ, שְׂלֵא נַתַּן רִשׁוֹת לְשׁוֹם אִמָּה בְּעוֹלָם לְהִשְׁתַּעֲבֵד בְּיִשְׂרָאֵל, זולָתִי אִמָּה שֶׁל עֵשׂוֹ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, נִטַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת שֵׁם בֶּן נֹחַ, וְהִפְרִישׁוֹ לְכֹהֵן עֲלִיּוֹן, וְלִשְׂרָתוֹ. וְהִשְׁרָה שְׂכִינְתוֹ עִמּוֹ, וְקָרָא שְׁמוֹ מִלְּפִי צֶדֶק מְלֶךְ שָׁלֵם. וְהִיָּה יִפְתַּ אַחֲיוֹ לומֵד תּוֹרָה מִמֶּנּוּ בְּמִדְרָשׁוֹ, עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם, וְלומֵד תּוֹרָה בְּמִדְרָשׁוֹ שֶׁל שָׁם. וְנִתְעַסֵּק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַבְרָהָם, וְנִשְׁתַּכְּחוּ כָּל הָאַחֲרִים. בָּא אַבְרָהָם וְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שִׁשְׁרָה שְׂכִינְתוֹ תָּמִיד בְּבֵיתוֹ שֶׁל שָׁם, וְהוֹדָה לוֹ, שְׁנֵאמַר (תהלים קי ד) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבַרְתִּי מִלְּפִי צֶדֶק.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, וְהֵלֵא יִפְתַּ הוּא הַגְּדוֹל, לְמָה שֵׁם נִטַּל הַכֹּהֵנִי? בְּשִׁבִיל שֶׁהִיָּה תָּמִיד עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וּפְרַשׁ מִדְרָכֵי הָעוֹלָם. וּמֵאַיִן הִיָּה לוֹ תּוֹרָה. אֵלֵא אָדָם הֲרֵאשׁוֹן יָדַע הַתּוֹרָה, וְהִנִּיחָהּ בְּקַבְּלָהּ לְשֵׁת בְּנוֹ, וְאַחַר כֵּן בָּאָה לְיַד

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזתם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראוי. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול הנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶנְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעַלְמֵי עָלְמָיָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחְמָתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנֵן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעַסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשְׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנַּחֵל עֵדֶנּוּ יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיְלֻוּהוּ אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוּת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכָרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מְעֻשִׂיָּהּ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְּאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֶיהָ. וַיְלֻוּהָ אֱלִיָּהּ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוּת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשון עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשון עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

ספר
כה
הזוהר

"ובגין העתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי,
דאיהו האי ספר הזוהר,
יפקון ביה מן גלותא ברחמי".
(רעיא מוהימנא פרשת נשא)

יצא לאור ל"ג בעומר תש"ע לפ"ק
בית שמש

חלק א'

בו נכרכו 12

עלוני "אור הזוהר"

1-12

שיצאו לאור על ידי

"מפעל הזוהר העולמי"

מז"ג בעומר תשס"ט

עד כסלו תש"ע